

Årsredovisning 2020

Miljönämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning och viktigaste händelser.....	4
1.1	Sammanfattning	4
1.2	Viktigaste händelserna	4
2	Regional utveckling	5
2.1	En ledande kunskapsregion.....	5
2.2	En region för alla.....	5
2.3	En region där vi tar globalt ansvar	5
2.4	En region som syns och engagerar	5
3	Tillkommande rapportering	6
3.1	Sammanfattning av effekter av corona covid-19	6
3.1.1	Verksamhet	6
3.1.2	Personal.....	6
3.1.3	Ekonomi	6
4	Mål och fokusområden.....	7
4.1	Hållbar, innovativ och kreativ region.....	7
4.1.1	Hela regionen ska växa. Jobb, kommunikationer samt delaktighet och attraktivitet i både stad och land ska öka.....	7
4.1.1.1	Via en ny regional utvecklingsstrategi finna breda politiska lösningar för att hela regionen ska utvecklas.....	7
4.1.2	Västra Götalandsregionen ska verka för att stärka innovationskraften för en hållbar industri	7
4.1.2.1	Göra Västra Götaland till världsledande inom hållbar industri för att bland annat möta klimatutmaningen och minska koldioxidutsläppen	9
4.1.3	Klimatutsläppen från fossil energi i Västra Götaland ska minska	12
4.1.3.1	Öka takten i "Klimat 2030 Västra Götaland ställer om"	13
4.2	Miljönämndens eget mål	14
4.2.1	Västra Götalandsregionens egen verksamhet ska vara föregångare i miljöarbetet	14
5	Ekonomiska förutsättningar	17
5.1	Ekonomiskt resultat.....	17
5.1.1	Resultaträkning beställare regional utveckling	17
5.1.2	Intäktsutveckling.....	17
5.1.3	Kostnadsutveckling.....	17
5.2	Eget kapital.....	18

5.3	Investeringar.....	18
6	Bokslutsdokument och noter	19
7	Övrig rapportering	20
7.1	Särskild återrapportering enligt beslut av regionfullmäktige	20

Bilagor

Bilaga 1: Bokslutsdokument och noter

1 Sammanfattning och viktigaste händelser

1.1 Sammanfattning

Miljönämnden har under 2020 arbetat enligt regionfullmäktiges antagna budget för Västra Götalandsregionen samt med tillväxt- och utvecklingsstrategin Västra Götaland 2020 (VG 2020).

VG 2020 sätter ramarna för arbetet med tillväxt och utveckling mellan år 2014 och 2020 och är huvudverktyget för att, i samverkan i Västra Götaland, genomföra den gemensamma visionen om Det goda livet. Genom programmen för hållbar utveckling inom klimat, energi, transporter, livsmedel samt cirkulärt mode hållbara miljöer har miljönämnden arbetat med att bidra till att målen i VG 2020 ska nås. Under 2020 har 61 projektbeslut tagits av miljönämnden till en total kostnad på cirka 25 miljoner kronor.

Miljönämnden har ett samordnande och strategiskt ansvar för Västra Götalandsregionens interna miljöarbete och miljöplan 2017-2020 för att minska verksamhetens direkta miljöpåverkan. Under året har miljönämnden även tagit fram förslag och beslutat om Miljömål 2030 som ska ersätta miljöplan 2017-2020.

Miljönämnden redovisar ett ekonomiskt resultat om 0,5 miljoner kronor för år 2020.

1.2 Viktigaste händelserna

- Miljönämnden har deltagit aktivt i framtagandet av det slutgiltiga förslaget och svarat på remissen om ny regional utvecklingsstrategi till 2030 för Västra Götaland.
- Lansering av satsningen Kommunernas klimatlöften inom Klimat 2030. 48 kommuner antagit klimatlöften och sammantaget har kommunerna tillsammans antagit 326 nya klimatlöften.
- En ny Kraftsamling Biogas har tagits fram och beslutats under namnet Fokus Biogas 2021-2024.
- Industrins och transportsektorns elektrifiering kräver stort fokus på energifrågan inkluderat vätgas. Västra Götalandsregionen har under året tagit en aktiv roll för att samordna aktörer inom frågan om tillgång till elnätscapacitet.
- Västra Götalandsregionens insatser var avgörande för att textilbranschen fick medel från ESF-rådet med 16 miljoner till cirkulär kompetensutveckling för textilbranschens omställning.
- Energikontoret har fått basfinansiering och beviljats verksamhetsbidrag för att kunna ha möjlighet till långsiktigt arbete med att påskynda och underlätta energiomställningen genom energieffektivisering och ökat nyttjade av förnybar energi.
- Miljömål 2030 för Västra Götalandsregionens egna verksamheter har tagits fram, varit på remiss och beslutats. Miljömål 2030 innehåller övergripande mål om hållbar och giftfri resursanvändning, låg klimatpåverkan och en främjad biologisk mångfald samt delmål för att uppnå dessa.

2 Regional utveckling

Avsnittet beskriver arbetet utifrån den regionala utvecklingsstrategin *Västra Götaland 2020 - strategi för tillväxt och utveckling (VG2020)*.

2.1 En ledande kunskapsregion

2.2 En region för alla

2.3 En region där vi tar globalt ansvar

2.4 En region som syns och engagerar

3 Tillkommande rapportering

3.1 Sammanfattning av effekter av corona covid-19

3.1.1 Verksamhet

Under våren deltog delar av miljöavdelningens personal i den regionala krisledningsstaben. Miljöchefen har medverkat i regional utvecklings krisledningsstab och materialförsörjningsgruppen, vilken är en del av den regionala krisledningsstaben.

Med anledning av pandemin har enstaka projekt beviljats förlängning utifrån ursprunglig beslutad tidsplan efter dialog med projektägarna. Miljöchefen har fattat beslut på delegation om ett antal kompetensväxlingsprojekt riktade till företag med permitteringar.

Årets Västerhavsvecka genomfördes men i begränsad omfattning då många aktiviteter behövde anpassas för att kunna upprätthålla en säker miljö med begränsat deltagande.

Intresset för att besöka regionens vandringsleder har ökat kraftigt, vilket Väst kuststiftelsen tydligt märker av genom bland annat ökat antal frågor och antal besökare på vandringsledernas hemsidor.

3.1.2 Personal

Miljönämnden har ingen egen personal.

3.1.3 Ekonomi

Miljönämndens ekonomi bedöms inte ha påverkats av covid-19.

4 Mål och fokusområden

4.1 Hållbar, innovativ och kreativ region

4.1.1 Hela regionen ska växa. Jobb, kommunikationer samt delaktighet och attraktivitet i både stad och land ska öka

4.1.1.1 Via en ny regional utvecklingsstrategi finna breda politiska lösningar för att hela regionen ska utvecklas

Fokusområdet sammanfattar miljönämndens insatser kopplat till framtagande av ny regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland.

- Tjänstepersoner från miljöavdelningen har deltagit i dialoggrupper och bidragit med förslag på texter till ny regional utvecklingsstrategi utifrån Klimat 2030 och regionalt miljöstrategiskt arbete. (KLAR)
- Miljönämnden har lämnat remissvar på förslaget till ny regional utvecklingsstrategi. (KLAR)
- Tjänstepersoner från miljöavdelningen medverkar i arbetsgrupper för Västra Götalandsregionens kommande inriktning för den regionala utvecklingsstrategin, Interreg-programmen, smart specialisering, Europeiska Regionalfonden med flera. (PÅGÅENDE)
- Arbete med genomförandedokument för den nya regionala utvecklingsstrategin har påbörjats och kommer att fortsätta under 2021.(PÅGÅENDE)

Aktiviteter
Stötta regionutvecklingsnämnden med att ta fram en ny regional utvecklingsstrategi och säkerställa att den går hand i hand med Klimat 2030 och övrigt miljöstrategiskt arbete.
 Försenad
Påbörja revideringen av Västra Götalandsregionens program för hållbar utveckling och relatera dessa till Agenda 2030.
 Försenad

4.1.2 Västra Götalandsregionen ska verka för att stärka innovationskraften för en hållbar industri

Målet sammanfattar miljönämndens insatser inom styrkeområden och program för hållbara transporter, hållbar energi och bioinnovation, livsmedel och gröna näringar, cirkulärt mode och hållbara miljöer samt hållbara maritima näringar.

- Noden som driver näringslivs- och affärsutvecklingsfrågor kopplat till vindkraft har avslutats under våren. Under året har noden publicerat en marknadsanalys av vindkraftsutveckling i Sverige. Samt en rapport om ökad lokal och regional nytta kopplat till vindkraft. Noden var 100% finansierad av Energimyndigheten. (KLAR)
- Elektrifiering som möjlighet att minska energiförbrukningen och växthusgasutsläppen har tagit fart inom flera områden, främst transportsektorn inom flera fordonsegment och inom industrin. I Västra Götaland är det framför allt inom kemi- och materialindustrin och fordonsindustrin. Tjänstepersonerna inom miljöavdelningen har stöttat

fordonsindustrin och energibolagen inom elektrifiering av transportsektorn i ett inledande arbete som syftar till en storskalig samhällsomställning. Fokus inom energisverige har under året också handlat om kapacitetsbrist i elnätet, då flera län/regioner har upplevt problem. Inom detta område har Västra Götalandsregionen tillsammans med Länsstyrelsen under året genomfört analyser och kartläggningar av energiförsörjningssituationen. Inom samarbetet har även ett antal dialoger/workshops genomförts med berörda aktörer i Västra Götaland, kopplat till elnätskapaciteten och framtida elektrifieringsbehovet inom industri- och transportsektorn. Miljönämnden har också stöttat med kompletterande projekt som verkar för en ökad laddinfrastruktur, till exempel projekt inom projektserien Fixa laddplats. (PÅGÅENDE)

- En gemensam extern utvärdering av insatserna för offentliga måltider som görs av miljönämnden och regionutvecklingsnämnden har genomförts under året. För miljönämnden var det Skolmatsakademin som ingick i utvärderingen. Det var i första hand kommuner som tillfrågades och den övergripande bilden är att satsningarna leder till avsedda effekter. De berörda verksamheterna har tagit del av resultaten inklusive de förbättringsförslag som lyfts fram. (KLAR)
- Det pågående projektet om Klimatsmarta butiker har inte kunnat drivas enligt planen då livsmedelsbutikerna har fått extra stor arbetsbelastning under pandemin. Projektet är så gott som vilande och kommer att återupptas då samhället återgår mer till det normala. (PÅGÅENDE)
- Inom programmet Cirkulärt mode och hållbara miljöer har ett förarbete genomförts kring visionen att Västra Götaland kan bli Europas innovativa spets och kreativa mylla för cirkulär textil design där beslut togs i december för ett visions- och strategiarbetet i samverkan med branschen. (PÅGÅENDE)
- Under året har nio projekt beviljats finansiering inom programmet Cirkulärt mode och hållbara miljöer. Exempelvis för insatser för att ställa om modehandeln till en högre grad av tjänster som förlänger livet på plagg, samverkansprojekt mellan kommuner för cirkulära möbler och arbetskläder samt nya möjligheter i inredningsbranschen med tanke på förändrat arbete på grund av covid-19. (PÅGÅENDE)
- Miljönämnden har under våren beslutat om medfinansiering av projektet Fossilfri Boråsregion. Redan sen tidigare pågår Fossilfri Gränsregion som är ett Interregprojekt och fortsättning på projektet Hela gröna vägen. Miljönämnden finansierar sen tidigare "SMaRT" i Västra Skaraborg, även detta ett Interregprojekt. (PÅGÅENDE)
- Under våren bildade Västra Götalandsregionen en gemensam referensgrupp för dessa tre mobilitetsprojekt. Samordnaren för Fokusområde Transporter i Klimat 2030 deltar i gruppen liksom "Hållbart resande Väst". Denna gemensamma grupp med erfarenhetsutbyte kan ge mer win-win än varje projekt för sig. (PÅGÅENDE)
- Miljönämnden har beslutat om medel till projektet Klimatsmarta tjänste- och arbetsresor som på Västra Götalandsregionen, Länsstyrelsen, Chalmers och Göteborgs Universitet ska utveckla tjänste- och arbetsresor, för att sedan kunna användas av kommuner och förstag i resepolicy. (PÅGÅENDE)
- Miljönämnden stöder EU-projektet SURFLOGH som utvecklar fossilfri

citydistribution i Borås. (PÅGÅENDE)

- Årets Västerhavsvecka gick av stapeln vecka 32. Temat för årets vecka var biologisk mångfald i havet och det var särskilt fokus på den unga generationen. Under rådande omständigheter med covid-19 blev årets vecka inte som vanligt. De flesta aktörerna ville dock ändå vara med och genomföra aktiviteter under veckan, men behövde göra vissa justeringar för att kunna upprätthålla en säker miljö. Många av aktiviteterna behövde förbokas för att kunna styra antalet personer på samma plats, flertalet av aktiviteterna filmades för att läggas ut på Västerhavsveckans youtube-kanal, via hemsidan kunde allmänheten hitta tips på aktiviteter i kustbandet som de kunde göra på egen hand etcetera. (KLAR)

Aktiviteter
Insatser inom program för hållbara transporter
! Försenad
Insatser inom program för hållbar energi och bioinnovation
! Försenad
Insatser inom program för livsmedel och gröna näringar
! Försenad
Insatser inom program för cirkulärt mode och hållbara miljöer
! Försenad
Insatser inom program för hållbara maritima näringar
! Försenad

4.1.2.1 Göra Västra Götaland till världsledande inom hållbar industri för att bland annat möta klimatutmaningen och minska koldioxidutsläppen

Fokusområdet sammanfattar miljönämndens insatser inom styrkeområden och program för hållbara transporter, hållbar energi och bioinnovation, livsmedel och gröna näringar, cirkulärt mode och hållbara miljöer samt hållbara maritima näringar.

- Under året har flera insatser gjorts som bidragit till att öka omställningen till en cirkulär ekonomi för textil- och möbelbranschen som exempelvis projekt med scenarier för en cirkulär möbelbransch, flera digitala seminarier inom Circular Hub, nytt projekt med Cirkulära kommuner kring ökad kunskap kring inköp av cirkulära arbetskläder och möbler, intern arbetsgrupp inom Västra Götalandsregionen för övergång till cirkulära möbler samt inköpssamverkan kring textil. Västra Götalandsregionen medverkar även i nationella insatser som exempelvis expertgrupp för den nationella cirkulära strategin. (PÅGÅENDE)
- Västra Götalandsregionens insatser var avgörande för att textilbranschen fick medel från ESF-rådet med 16 miljoner till cirkulär kompetensutveckling för textilbranschens omställning. Projekt har beviljats för att underlätta hållbar omställning inom handeln samt nya förutsättningar inom inredningsbranschen på grund av förändrade arbetsplatser som eskalerats på grund av covid-19. (PÅGÅENDE)
- Inom Textil Fashion Center i Borås finns olika aktörer som bidrar till textilbranschens omställning. Genom att utveckla ett gemensamt arbete för

cirkulära textilier sker samverkan mellan så väl olika projekt som olika aktörer för att underlätta såväl arbetet som kontaktvägar för företag med intresse av cirkulära affärsmodeller. Under året har denna arena bidragit till såväl en lång rad utbildningar och workshops med företag men den fysiska plattformen i Do-Tank Center har också gett förutsättningar för mycket snabb produktutveckling under våren 2020 då det var stort behov av ny skyddsutrustning till vården där nya samarbeten uppstod mellan företag som kunde dra nytta av varandra. (PÅGÅENDE)

- Under våren fick Västra Götalandsregionen stöd från Energimyndigheten för att driva Vindpilotprojektet för en hållbar vindkraftutbyggnad. Projektet genomförs tillsammans med Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Innovatum. Inom projektet har en metod tagits fram och testas för planering och hantering av målkonflikter kopplat till vindkraft. Projektet har slutredovisats till Energimyndigheten under hösten och metodbeskrivningen kan komma att användas vid den regionala fördelningen av det nationella utbyggnadsbehovet på 80 TWh. (KLAR)
- Under 2020 har miljönämnden finansierat flera projekt som drivs av Innovatum och Energikontoret i syfte att påskynda och underlätta energiomställningen genom energieffektivisering och ökat nyttjande av förnybar energi. Energikontoret har också fått basfinansiering och slutligen även verksamhetsbidrag för att kunna ha möjlighet till stabil grund och långsiktigt arbete. (PÅGÅENDE)
- Miljönämnden stöder sen tio år tillbaka kunskapscentrat "f3" (fossil free fuel) på Chalmers. Västra Götalandsregionen stödjer Vinnväxt programmet Klimatledande processindustri på Johannebergs science park för omställning och utbyte av råvara från fossil till förnybar i den Västsvenska industrin. (PÅGÅENDE)
- Västra Götalandsregionen är ordförande i den styrgrupp som har tillsatts för att ta fram ett regionalt skogsprogram och miljöavdelningen deltar mycket aktivt i arbetet. Miljönämnden beslutade i juni om medel till programmet för att få en delaktig och aktiv process i länet runt skogsprogrammet. (PÅGÅENDE)
- För tredje året så medverkar miljönämnden i Testbädd för mekanisk plaståtervinning som drivs av Rise IVF i Mölndal. Projektet finansierar det nätverk som ett antal industriella och akademiska aktörer bildat och som ökat från 40 aktörer till 60 under projektiden. De fyra pilotområden man jobbar med är fordon, elektronik, bygg och kompositer. Fokus i samtliga pilotprojekt är att visa hur avfall från respektive produktområde kunde omvandlas till ett värdefullt, användbart material som kan användas i nya produkter till en lägre kostnad än nyttillverkat material. (PÅGÅENDE)
- Miljöavdelningen deltar också i projektet Hållbar Kemi 2030 i Stenungsund som kartlagt och gjort förstudier för ett plastreturaffineri som på kemisk väg ska återvinna plast. (PÅGÅENDE)
- Under året har diskussioner förts med externa aktörer för att få till stånd konkreta återvinningsprojekt för det plastavfall som uppstår inom verksamheterna. En väg som prövas är att i samband med upphandling av avfallshanteringstjänster aktivt söka efter återvinningsföretag som är intresserade av just de plaster som Västra Götalandsregionen lämnar ifrån sig. Genom att knyta avtal med sådana företag kan Västra Götalandsregionen nå högre andel återvinning. (PÅGÅENDE)

- Miljöavdelningen medverkar i flera projekt som syftar till ökad återvinning, exempelvis "Cirkulära Affärsmodeller" som initierats av det strategiska innovationsprogrammet Re:Source och syftar till knyta samman aktörer till hållbara cirkulära. Arbetet att öka inköpsandelen biobaserade produkter fortsätter, bland annat när de gäller textil och plast. (PÅGÅENDE)
- I förstudien Ett hälsosamt och hållbart proteinskifte i Västra Götaland har 26 aktörer från olika led av livsmedelskedjan i Västra Götalandsregionen intervjuats eller deltagit i en workshop. Utmaningar för proteinskiftet har identifierats och initiativ för att möta dessa kommer att tas. (KLAR)
- En ny Kraftsamling Biogas 2021-2024 har tagits fram. Beslutades av miljönämnden den 11 december. Dokumentet fick namnet Fokus Biogas 2021-2024. (KLAR)
- Kraftsamling Biogas 2017-2020 har avslutats och utvärderats. Satsningen har jobbat i fyra delområden, där den största insatsen har varit att driva plattformen Biogas Väst. Dessutom har samarbeten skett med andra regioner speciellt kring nationell påverkan, miljönämnden har finansierat utvecklingsprojekt och andra nämnder och förvaltningar har fått stöd med kompetens från både plattformen och via interna medarbetare. Användningen av biogas för tunga fordon tar rejält fart nu och intresset ökar för användning inom nya segment som industrin och sjöfarten. Detta leder till att nya satsningar för ökad produktion tar fart. Under året har inriktningen för nästa period tagits fram, den beslutades i miljönämnden 5 december och fick namnet Fokus Biogas 2021-2024. (KLAR)

Aktiviteter
Fortsätta satsningar för test och demonstration/innovation samt verka för satsningar som skapar en kraftfull omställningskapacitet. Försenad
Stötta industrins och samhällets elektrifiering och verka för att elnätet och förnybar elproduktion svarar mot industrins och samhällets behov. Försenad
Stötta industrins och samhällets omställning från fossila bränslen till förnybara. Försenad
Stötta industrins och samhällets omställning från fossila material till förnybara material från skogen och havet. Försenad
Verka via den offentliga rollen för att skapa efterfrågan av mer hållbara produkter till exempel genom att ta fram en vägledning för VGRs inköp av plast tillsammans med Koncerninköp och berörda verksamheter. Försenad
Verka för ökad kemisk och mekanisk återvinning av plast i industrin. Försenad
Utveckla en arena där företag kan hitta samarbetspartner för att utveckla cirkulära textilier i Västsverige. Försenad
Stödja företagens förutsättningar att tillvarata nya affärsmöjligheter kopplade till klimatomställningen, t.ex. ökad efterfrågan på vegetariskt protein. Försenad
Ta fram Kraftsamling Biogas 2021-2024. Avslutad

4.1.3 Klimatutsläppen från fossil energi i Västra Götaland ska minska

Målet sammanfattar miljönämndens insatser inom Klimat 2030:s fokusområden Hållbara transporter, Klimatsmart och hälsosam mat, Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster samt Sunda och klimatsmarta bostäder och lokaler.

- Pandemin har i hög grad präglat arbetet inom fokusområdet Klimatsmart och hälsosam mat under året. Möten har ersatts av webinarier och liknande vilket gör att man förlorat de vinster som finns med att mötas men å andra sidan har aktiviteterna inneburit att fler kan delta då man inte behöver resa, vilket i vanliga fall kostar både arbetstid och pengar. Utbildnings- och informationsmaterial har tagits fram i projektet Klimatkliv för den offentliga måltiden och det finns tillgängligt på Klimat 2030:s hemsida. (PÅGÅENDE)
- För insatsområdet Främja hållbart lantbruk har samverkan med LRF fördjupats genom att de blivit värddar för samordnaren inom området. Grunden har lagts för ett mer aktivt arbete med lantbruksföretagen som målgrupp. (PÅGÅENDE)
- Interreg-projektet Steg mot ett mer klimatneutralt lantbruk har beviljats och kommer att stödja insatsområdet Främja hållbart lantbruk inom Klimat 2030. (PÅGÅENDE)
- Arbetet för att minska matsvinn är väl etablerat med mätmetoder och rutiner, men dialog pågår om ett förnyat angreppssätt där fokus istället läggs på att matgästerna ska få välsmakande och nyttig mat i magen. (PÅGÅENDE)
- Inom satsningen Tjänster och cirkulära varor har Klimat 2030 medverkat till att inspirera till insatser som skapar affärsmöjligheter utan att köpa nya material. Samverkan har skett med näringslivet som exempelvis köpcentrumnätverk och annan handel. För klädhandeln har covid-19 minskat försäljningen drastiskt vilket ger både möjligheter och hinder. Under året har satsningarna utökats inom projektet F/ACT Movement som inspirerar konsumenter till hållbart mode genom samarbete med kommunerna och handeln. Projektet drivs från Science Park Borås och utöver regionala insatser med Västra Götalandsregionen som finansierar har det vuxit till ett nationellt projekt med finansiering från exempelvis Naturvårdsverket och är ett av Sveriges största projekt som utbildar och inspirerar till ett hållbart mode med cirka 6 000 följare på Instagram. (PÅGÅENDE)
- Inom satsningen Design för hållbar livsstil har projektet Kvarterets konsumtion gjort fördjupade studier och scenarier för en hållbar konsumtion i mindre orter. Resultatet kommer redovisas februari 2021. (PÅGÅENDE)
- Under året har samordnaren för fokusområde sunda och klimatsmarta bostäder och lokaler, Johanneberg Science Park och Byggföretagen väst (i egenskap av samordnare för bygg- och anläggningssektorns färdplan i Västsverige) lanserat det nya utmaningsdrivna arbets sättet "Byggutmaningarna". Lanseringen skulle skett i början på året, men blev framflyttat på grund av covid-19. Byggutmaningarna berör olika teman

och innebär att deltagande företag genomför ett antal åtgärder för minskad klimatpåverkan i egen verksamhet. På vägen får de hjälp och stöttning av samordnaren. En del av byggutmaningen är att möta och utbyta erfarenheter med andra aktörer som genomför samma resa. Första temat är återbruk. (PÅGÅENDE)

- Under året har fokus inom området hållbart byggande varit på cirkulära flöden, utbildning och hållbara material. (PÅGÅENDE)
- Inom fokusområde hållbara transporter har samordnarna hjälpt till att formulera klimatlöftena som skickades till kommunerna. Samordnarna har även stöttat de kommuner som begärt hjälp inför undertecknandet. (PÅGÅENDE)
- Under hösten har två faktablad tagits fram, ett som handlar om biodrivmedel och ett som handlar om miljökrav på transporter i tillståndspliktig verksamhet. (KLAR)
- Ett upphandlingsseminarium med Biogas väst genomfördes under våren. (KLAR)
- Samordnarna av hållbara transporter stödjer processen som Göteborgs stad driver för att hitta metoder att målstyra planering av bostäder och infrastruktur med inblandade aktörer, arena för dialog. (PÅGÅENDE)
- Samordnarna av hållbara transporter stöder projektet En ren vana som pågår och flera resvaneundersökningar är påbörjande. Projektet hjälper arbetsgivare att styra resandet och fordonsanvändning. (PÅGÅENDE)
- Sammanlagt har 36 privata arbetsgivare och 53 offentliga aktörer deltagit i arbetet med Hållbara transporter under året. (PÅGÅENDE)

Aktiviteter
Insatser inom Klimat 2030 fokusområde Hållbara transporter
 Försenad
Insatser inom Klimat 2030 fokusområde Klimatsmart och hälsosam mat
 Försenad
Insatser inom Klimat 2030 fokusområde Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster
 Försenad
Insatser inom Klimat 2030 fokusområde Sunda och klimatsmarta bostäder och lokaler
 Försenad

4.1.3.1 Öka takten i "Klimat 2030 Västra Götaland ställer om"

Fokusområdet sammanfattar insatser i miljönämndens roll som processledare av Klimat 2030.

- En enkät till samtliga undertecknare av Klimat 2030 visade att särskilt kommunerna ber om stöd i sitt klimatarbete och därför initierades under 2020 satsningen Kommunernas klimatlöften. Satsningen består av 20 konkreta klimatåtgärder som kan genomföras under ett år och som beräknas ge stor klimatnytta. Samordnarna inom Klimat 2030 har haft en viktig roll i utformandet av de olika klimatlöftena som i stort följer de fyra fokusområdena. Satsningen har förankrats med hjälp av miljönämndens presidium med bland annat Beredningen för hållbar utveckling och kommunalförbundens direktorer. Vid lanseringen i december hade 48 kommuner antagit klimatlöften. Sammantaget har kommunerna antagit 326 nya klimatlöften som när de genomförts beräknas minska

växthusgasutsläppen med 40 000 ton koldioxidekvivalenter per år vilket motsvarar 0,36 procent av länets totala utsläpp (inklusive industrin). I snitt antar kommunerna 7 nya klimatlöften var. (PÅGÅENDE)

- Under 2020 har Klimatrådet fått en ny sammansättning med ungefär hälften nya representanter. En större jämvikt mellan kvinnor och män har eftersträvat. (PÅGÅENDE)
- Klimatrådet har under 2020 haft tre möten och en gemensam debattartikel om nya stambanor publicerad i Göteborgs Posten 12 augusti. Planerna att delta i Almedalen ställdes in pga pandemin. (KLAR)
- Utifrån underlag från Uppsala universitet har en koldioxidbudget tagits fram för Västra Götaland. Koldioxidbudgeten följer den beräkningsmodell som ett flertal kommuner och regioner använt vilket möjliggör jämförelser. Koldioxidbudgeten utgör ett verktyg för att nå de sedan tidigare antagna klimatmålen om 80 procents minskning av utsläppen till år 2030 jämfört med 1990. Koldioxidbudgeten visar att utsläppen i länet behöver minska med 16 procent per år för att följa nödvändig utveckling som krävs för att nå Parisavtalets mål om maximalt två graders temperaturhöjning globalt. Miljönämnden har under ett flertal sammanträden under 2020 diskuterat utformningen av koldioxidbudgeten och slutgiltigt beslut togs under hösten. I början av 2021 beräknas regionstyrelsen besluta om koldioxidbudgeten. (PÅGÅENDE)

Aktiviteter	
	Med utgångspunkt i undertecknarna, samordningsprojekten samt klimatrådet Västra Götaland skall processledningen fortsätta utveckla Klimat 2030 för ett kraftfullare genomförande av klimatstrategin.
	Försenad
	Under 2020 skall Klimatråd Västra Götaland fortsätta utvecklas för att bidra till ett starkt ledarskap för klimatstrategin.
	Försenad
	Miljönämnden ska ta fram en koldioxidbudget för Västra Götaland.
	Försenad

4.2 Miljönämndens eget mål

4.2.1 Västra Götalandsregionens egen verksamhet ska vara föregångare i miljöarbetet

Målet sammanfattar miljönämndens insatser inom Miljöplan 2017-2020 och Miljömål 2030.

- Under året har förslag på Miljömål 2030 för Västra Götalandsregionens egna verksamheter tagits fram. Miljömål 2030 kommer ersätta Miljöplan 2017-2020 och sätter ambitionen för Västra Götalandsregionens miljöarbete till 2030. Miljömål 2030 innehåller övergripande mål om hållbar och giftfri resursanvändning, låg klimatpåverkan och en främjad biologisk mångfald samt delmål för att uppnå dessa. Förslaget har under hösten skickats på remiss till samtliga nämnder och styrelser varav 23 remissinstanser svarade på remissen. Samtliga remissinstanser ställde sig bakom förslaget på mål och påpekade vikten av prioritering, samordning och ekonomiska förutsättningar för genomförande. Miljönämnden fattade beslut om slutgiltigt förslag på Miljömål 2030 vid sammanträdet den 11 december och har skickat ärendet vidare för behandling av ägarutskott,

regionstyrelsen och regionfullmäktige. (PÅGÅENDE)

- Resultatet av Miljöplan 2017-2020 kommer färdigställas i februari och redovisas i regionfullmäktiges årsredovisning och presenteras på miljönämndens sammanträde i april. (PÅGÅENDE)
- Under året har en strategi för hållbart resande i tjänsten tagits fram och en processledare för genomförandet av strategin tillsatts. För genomförandet har en styrgrupp utsetts av kundrådet för intern service. Strategin ska fokusera på att skapa ett sammanhållet arbete för hållbart resande i tjänsten i Västra Götalandsregionens verksamheter och bidra till miljömålen inom hållbart resande samt efterlevnad av resepolitiken. (PÅGÅENDE)
- Ett förslag på en gemensam process för en cirkulär möbelhantering som en del av Västra Götalandsregionens möbelhantering har tagits fram under året. En styrgrupp för uppdraget har tillsatts av funktionsgruppen kundrådet för intern service som beslutade om förslaget till ekonomisk modell och processen i december. Förslaget ska under början av 2021 beslutas av kundrådet innan nästa fas med implementering kan påbörjas. Regionservice föreslås bli huvudägare av processen för cirkulär möbelhantering. (PÅGÅENDE)
- Under året har flera aktiviteter för att vidareutveckla plastvägledningen genomförts. Västra Götalandsregionen har bjudit in plastindustrin och återvinningsindustrin till dialog för att öka förståelsen och förutsättningarna för att få till ett cirkulärt flöde av Västra Götalandsregionens plastavfall. Västra Götalandsregionen har också utarbetat förslag till upphandlingskriterier för hållbar plastanvändning tillsammans med sjukvårdsorganisationer i flera nordiska länder. Ett stort arbete med att kartlägga Västra Götalandsregionens användning av engångsprodukter i plast har gjorts under året. I detta arbetet togs också siffror för koldioxidekvivalenter fram för några utvalda produkter där förbrukningen är hög. (PÅGÅENDE)
- Utifrån data från Upphandlingsmyndigheten har arbete fortsatt i samverkan med Koncerninköp och Samhällsanalys i syfte att vidareutveckla metoder för klimatberäkningar från inköp. Ett arbete har initierats där tillgänglig klimatdata för specifika produkter till vården har samlats in där data finns. (PÅGÅENDE)
- Projektet med syfte att nå 10 procent elbilar i den egna flottan avslutades vid årsskiftet. Drygt 100 elbilar är beställda, och de sista kommer att placeras under januari, vilket innebär att målet är nått. Västra Götalandsregionen har nu en systematik kring att hantera inköp av elbilar, samt identifiera och samverka kring laddningsbehov. Finansiering för fler laddplatser från Klimatklivet är sökt vid två tillfällen, varav det sista ej blivit beslutat ännu. Initiativ är taget för en framtida färdplan och strategi kring elbilar och laddplatser för att nå föreslagna miljömål till 2030. (KLAR)
- Via ett projekt finansierat av klimatklivet och Västra Götalandsregionens klimatväxlingsmedel, har måltidsverksamheten på Regionservice fått fortsatt möjlighet för kompetensutveckling inom klimatsmarta och vegetariska måltider. 70 medarbetare (kockar, köksmästare, biträden, chefer med flera) har deltagit i workshops under våren med fokus nudging, kommunikation, matsvinn och klimatberäkningar. Det har lett till fortsatt beräkning av klimatpåverkan från menyerna och matsvinnsmätningar. Det

har också lett till att en klimatmärkning på patientmeny och restaurangmeny har tagits fram. Utbildning kring märkningen har skett av personal samt att informationsmaterial till matgäster har tagits fram.

(KLAR)

- En samverkansgrupp har tillsatts med representanter från VGR-IT digital arbetsplats och 5 pilotförvaltningar inom VGR. Samverkansgruppen har haft 4 möten under våren 2020 där REDIs 10-steps metod lärts ut till piloterna. Löpande under året har verktyg för digitala möten från det nationella REDI-nätverket förmedlats till pilotförvaltningarna. Efter epidemins utbrott har representanterna i samverkansgruppen anpassat arbetet med REDI efter respektive förvaltnings förutsättning. På grund av det stora underskottet i klimatväxlingsbudgeten har ett flertal tilltänkta aktiviteter inte varit möjliga att genomföras. (PÅGÅENDE)
- De utbildningar som idag erbjuds kommer att utvecklas för att stödja ett genomförande av Västra Götalandsregionens nya miljömål till 2030. Planen är att den nya miljöombudsutbildningen ska kunna erbjudas från mars och webbutbildningen till sommaren 2021. En sammanställning har gjorts av befintliga och efterfrågade utbildningar samt förslag på nya som stödjer genomförande av Miljömål 2030. De utbildningar som erbjuds idag bedöms som nödvändiga även framöver, för att möta en del av verksamheternas behov. Verksamheterna har även efterfrågat utbildningar inom till exempel miljöledning enligt ISO 14001, chefers miljöansvar och internrevisioner. I samband med att nya miljömål antas till 2030 förväntas även behoven av utbildning öka och bör ingå som en del i de genomförandeplaner som ska tas fram. (PÅGÅENDE)

5 Ekonomiska förutsättningar

5.1 Ekonomiskt resultat

Miljönämnden redovisar ett resultat på 0,5 miljoner kronor (mnkr) för år 2020. Nämndens ambition under året har varit att komma så nära ett nollresultat som möjligt.

Miljönämndens ram används till stor del till verksamhetsbidrag till utförare med långsiktiga uppdrag samt driftbidrag till nämndens utförarförvaltning Göteborgs botaniska trädgård. Bidragen till dessa betalas ut månads- och kvartalsvis och följer budget. Den andra stora delen av ramen används till externa projektägare.

5.1.1 Resultaträkning beställare regional utveckling

Resultaträkning (mnkr) Årsvärden	Utfall 2020	Budget 2020	Utfall 2019	Avvikelse budget-utfall	Förändring utfall-utfall %
Statsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	
Övriga erhållna bidrag	2,4	0,0	4,3	2,4	-43,9%
Övriga intäkter	0,1	1,7	0,4	-1,6	-85,7%
Verksamheten intäkter	2,4	1,7	4,6	0,8	-47,3%
Personalkostnader, inkl. inhyrd personal	-2,3	-2,0	-2,2	-0,3	6,0%
Driftbidrag till utförare inom regionen	-33,9	-33,9	-33,6	0,0	0,7%
Övriga lämnade bidrag	-46,5	-46,4	-45,9	-0,1	1,2%
Verksamhetsanknutna tjänster	-0,1	0,0	-0,2	-0,1	-53,5%
Material och varor, inkl förbrukningsmaterial	0,0	0,0	-0,2	0,0	-86,3%
Lokal- och energikostnader	-0,1	-0,1	-0,2	0,0	-35,1%
Övriga tjänster, inkl konsultkostnader	-20,5	-21,1	-21,6	0,6	-5,3%
Övriga kostnader	-1,9	-1,5	-0,8	-0,4	147,0%
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verksamhetens kostnader	-105,3	-105,0	-104,7	-0,3	0,6%
Regionbidrag	103,4	103,4	101,7	0,0	1,6%
Finansiella intäkter/kostnader m.m.	0,0	0,0	0,0	0,0	
Resultat	0,5	0,0	1,6	0,5	

5.1.2 Intäktsutveckling

Budgeten under verksamhetens intäkter består till största del av förväntade intäkter för externt finansierade projekt. Intäkterna följer de upparbetade kostnaderna i projekten. Avvikelsen mot budget är 0,8 mnkr.

5.1.3 Kostnadsutveckling

Budgetposter under verksamhetens kostnader består främst av projekt- och verksamhetsbidrag. På kostnadssidan visar miljönämnden en budgetavvikelse på -0,3 mnkr.

- Under året har 61 projektbeslut tagits av miljönämnden till en total kostnad på cirka 25 mnkr. 34 av projektbesluten avser beslut riktade till externa projektägare där hela summan för projektbeslutet kostnadsförs i samband med beslutstillfället, så kallad avsättning, om totalt 23 mnkr. Resterande 27 beslut avser projekt där kostnaderna belastar resultatet i den takt de upparbetas. I avslutade projekt, där inte hela det beslutade avsatta beloppet har upparbetats, återförs återstående medel genom nämndens

beslut och ger utrymme för nya projektbeslut. Under 2020 har 1,7 mnkr återförts.

- Miljönämnden avsatte 4 mnkr avseende delregionala utvecklingsmedel, s.k. miljömiljonen, varav 1 mnkr vardera till Fyrbodals-, Sjuhärads- och Skaraborgs kommunalförbund samt 1 mnkr till Göteborgsregionen att fördela mellan Göteborgsregionens kommunalförbund och Business Region Göteborg.

Göteborgs Botaniska trädgård

Som för så många andra verksamheter har det varit ett speciellt år för miljönämndens utförarverksamhet, Göteborgs botaniska trädgård, med tanke på rådande omständigheter med covid-19. Verksamheten fick ställa in alla publika arrangemang (såsom den årliga Hanami) men har trots det, samt avsaknaden av alla turister, slagit besöksrekord med 805 000 besökare under 2021. För de som inte haft möjlighet att ta sig till botaniska har det dessutom erbjudits filmer, live-sändningar och podcasts.

Växthusprojektet är ett stort och utmanade projekt för botaniska som tagit och tar mycket resurser för trädgården. Utan de extra medel som miljönämnden beviljat skulle det inte ha varit möjligt för trädgården att leverera tillräckligt in i projektet. Bygglov för etapp 1 beviljades under hösten. För etapp 2 och 3 har gjorts en genomgripande omarbetning av gestaltningen, vilket har inneburit ett mycket stort arbete för att anpassa funktioner till ny layout. Arbetet kan förhoppningsvis färdigställas under våren 2021.

Trädgården har fortsatt haft ett stort fokus på den långsiktiga inriktningen med insatsen: Göteborgs botaniska trädgård ska nå barn och unga i hela Västra Götaland. Det pedagogiska projektet "Så vilda" är en del i den satsningen och har under 2021 omfattat 5000 skolelever från 25 av regionens kommuner.

Västkuststiftelsen

Samhällets intresse för naturvård och friluftsliv har ökat under de senaste åren och det har slagits rekord 2020, exempelvis har resurserna för naturvårdsinsatser i reservaten varit större än under något tidigare år. Antalet besökare har också varit rekordstort. Trenden startade tidigare, men pandemin har haft en tydlig påverkan på ökningen. I huvudsak är det förstås en positiv utveckling, men det har också inneburit utmaningar. Möjligheterna att ta sig till reservaten har varit begränsade och när parkeringsplatserna inte räckt till har närboende drabbats av att bilar parkerats där de inte borde. Sannolikt kommer besökarantalen etablera sig på en högre nivå efter pandemin än före. Det kommer att behövas insatser för att öka mottagarkapaciteten och inte minst behövs det förbättrad kommunikation till besökare, exempelvis till ett ökande antal besökare som vill övernatta i naturen.

5.2 Eget kapital

Miljönämnden har inte tagit eget kapital i anspråk.

5.3 Investeringar

Miljönämnden har inga investeringar.

6 Bokslutsdokument och noter

Se bilaga Bokslutsdokument och noter.

7 Övrig rapportering

7.1 Särskild återrapporering enligt beslut av regionfullmäktige